

การศึกษาประสิทธิผลของวัคซีนโอกาสในอุจจาระของ

ผู้ป่วยเด็กอุจจาระร่วงที่ติดเชื้อเฮคส์

ที่รับไว้ในโรงพยาบาลศิริราช

จิรพงษ์ ปวิตรปก

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบไปข้างหน้า (prospective study) เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ทางระบาดวิทยาของเชื้อปรสิตกลวยโอกาสที่พบในอุจจาระของผู้ป่วยเด็ก อุจจาระร่วงที่ติดเชื้อโรคนอกเซลล์ที่รับไว้รักษา ในโรงพยาบาลศิริราชเทียบกับผู้ป่วยเด็กอุจจาระร่วงที่ไม่ติดเชื้อโรคนอกเซลล์

ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2539 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2540 สามารถรวบรวมเก็บอุจจาระส่งตรวจ หาเชื้อปรสิตกลวยโอกาสได้ทั้งสิ้น 133 ตัวอย่าง ผลการตรวจในกลุ่มผู้ป่วยที่ติดเชื้อโรคนอกเซลล์พบเชื้อปรสิตกลวยโอกาสในอุจจาระ 33 ราย (ร้อยละ 30) โดยเป็นเชื้อ Cryptosporidium 8 ราย (ร้อยละ 7.3) เชื้อ Microsporidium 19 ราย (ร้อยละ 17.3) Giardia lamblia 2 ราย (ร้อยละ 1.8) Blastocystis hominis 1 ราย (ร้อยละ 0.9) และเชื้อ Cryptosporidium + Microsporidium 3 ราย (ร้อยละ 2.7) ส่วนในกลุ่มที่ไม่ติดเชื้อโรคนอกเซลล์พบเชื้อปรสิตกลวยโอกาสในอุจจาระ 3 ราย (ร้อยละ 13) พบเป็นเชื้อ Microsporidium 2 ราย และเชื้อ Cryptosporidium + Microsporidium 1 ราย

จากการศึกษานี้พบว่าผู้ป่วยเด็กอุจจาระร่วงที่ติดเชื้อโรคนอกเซลล์มีอาการ อาการแสดงและผลการตรวจทางกล้องจุลทรรศน์ที่ไม่แตกต่างจากผู้ป่วยที่ไม่ติดเชื้อโรคนอกเซลล์ยกเว้นผู้ป่วยที่ไม่ติดเชื้อโรคนอกเซลล์มีอุจจาระเป็นมูกได้บ่อยกว่า (ร้อยละ 50 เทียบกับ ร้อยละ 19.2 , $p < 0.02$)

ในกลุ่มผู้ป่วยที่ติดเชื้อโรคนอกเซลล์ ผู้ที่มีปรสิตกลวยโอกาสมีอาการและอาการแสดงไม่แตกต่าง จากผู้ที่ไม่ติดเชื้อโรคนอกเซลล์ยกเว้นมีแนวโน้มที่จะเกิด dehydration ได้บ่อยกว่าส่วนใหญ่มักจะมาด้วยอาการ watery diarrhea ในทั้งสองกลุ่มมีอาการขาดน้ำจากการอุจจาระร่วงไม่ต่างกัน (ร้อยละ 78.3 เทียบกับ ร้อยละ 76)

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างการติดเชื้อ Cryptosporidium และ Microsporidium พบว่าผู้ป่วยที่ติดเชื้อ Cryptosporidium มีอายุเฉลี่ยมากกว่า (26.6 ± 17.2 เดือน เทียบกับ $12.8 \pm$ เดือน , $p = 0.03$) มีระยะโรคนอกเซลล์รุนแรงกว่าโดยผู้ป่วยมี clinical stage C มากกว่า (ร้อยละ 85.7 เทียบกับร้อยละ 25.0 , $p = 0.02$) และ immunological stage 3 มากกว่า (ร้อยละ 100 เทียบกับร้อยละ 46.2 , $p = 0.04$) และพบมีใช้น้อยกว่าผู้ป่วยที่ติดเชื้อ Microsporidium (ร้อยละ 50.0 เทียบกับร้อยละ 94.4 , $p = 0.02$) ส่วนอาการ อาการแสดงและผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษานี้ยืนยันว่าปรสิตกลวยโอกาสพบได้บ่อยในผู้ป่วยเด็กที่ติดเชื้อโรคนอกเซลล์ซึ่งไม่มีอาการจำเพาะใดๆ ทำให้หาวินิจฉัยไม่ได้หากมิได้ตรวจอุจจาระโดยการย้อมพิเศษ

OPPORTUNISTIC PARASITES IN STOOL OF HOSPITALIZED HIV-INFECTED CHILDREN WITH DIARRHEA IN SIRIRAJ HOSPITAL

Jirapong Pavitpok

A prospective study of opportunistic parasites in stool of HIV – infected children with diarrhea admitted to Siriraj hospital during January 1996 to December 1998 was performed. The main objectives were to study epidemiology of children with diarrhea.

One hundred and thirty three stool specimens were enrolled into the study. In the group of HIV-infected children with diarrhea opportunistic parasites were found in 33 cases (30%) . Opportunistic parasites identified were : Cryptosporidium; 8 cases (7.3%) , Microsporidium ; 19 cases (17.3%) , Giardia lamblia; 2 cases (1.8%), Blastocystis hominis; 1 cases (0.9%) and Cryptosporidium + Microsporidium; 3 cases (2.7%). In the group of non HIV-infected children with diarrhea opportunistic parasites were found in 3 cases (13%). Opportunistic parasites identified were : Microsporidium ; 2 cases and Cryptosporidium + Microsporidium; 1 cases.

Clinical and laboratory manifestations were not different between in HIV – infected and non HIV-infected patients except that non HIV-infected patients were more likely to have mucous stool (50% vs 19.2%, $p < 0.02$) .

Among HIV-infected patients, patients with opportunistic parasites infection were more likely to be dehydrated. Most of the patients in both groups had watery stool. Recovery rate from diarrhea was not difference (78.3% vs 76.0%) in both groups.

In comparative analysis between patients infected with Cryptosporidium and Microsporidium , patients with Cryptosporidium infection were older (mean age 26.6 ± 17.2 months vs 12.8 ± 13.2 months, $p=0.03$), in more advanced HIV clinical stage (stage C :85.7% vs 25%, $p=0.02$) and immunological stage (stage 3:100% vs 46.2%, $p=0.04$) and less likely to have fever (50% vs 94.4%, $p=0.02$) .

This study has shown that opportunistic parasites is common among hospitalized HIV-infected patients with diarrhea.

There is no clinical clue to help diagnosis of opportunistic parasites infection therefore many cases may have been missed if the special stains on stool examinations were not performed.